XVI. évfolyam, 6. szám, 2013

Agrárpiaci Jelentések

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

AKI

Gabona és Ipari Növények
XVI. évfolyam, 6. szám, 2013

Megjelenik kéthetente
2013. április 10.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerzők
Dr. Tikász Ildikó Edit
tikasz.ildiko.edit@aki.gov.hu
Elek Réka
elek.reka@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci Árinformációs Rendszer
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-6093
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésen kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt
Telefon: (+36 1) 476-3064

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

ÖSSZEFOGLALÓ.....3

GABONAPIACI JELENTÉS.....4
Agrárpolitikai Hírek.....5
A gabonafélék termelői ára.....6
A gabonafélék jegyzése.....8
Nemzetközi piaci információk.....12

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS.....14
Az olajos magvak és származékainak jegyzése.....15
Nemzetközi piaci információk.....19

CUKORPIACI JELENTÉS.....20
Agrárpolitikai Hírek.....21

ÖSSZEFOGLALÓ

A Nemzetközi Gabonaszövetség (*IGC*) március végén publikált globális kitekintésében a világ búzatermelését 683 millió tonnára jelezte a 2013/2014. gazdasági évre, ez 4 százalékkal haladja meg az előző szezon kibocsátását.

Az *IGC* a kukorica globális termelését 850 millió tonnára becsüli a 2012/2013. gazdasági évre, ez 27 millió tonnával marad el a 2011/2012. évi szezon rekordtermésétől. Az intézmény a termény 2013/2014. gazdasági évi vetésterületét 173,5 millió hektárra jelzi, ami 300 ezer hektárral múlja felül a folyó szezonét.

Az AKI PÁIR adatai szerint az étkezési búza termelői ára 63 ezer forint/tonna volt március utolsó hetében, míg a takarmánykukoricát tonnánként 56 ezer forintért kínálták a fizikai piacokon.

Az *Oil World* a március végi előrejelzésében a 10 legfőbb olajosmag (szójabab, gyapot, földimogyoró, napraforgómag, repcemag, szezámmag, pálmamag, kopra, lenmag, ricinusmag) globális termelését az egy hónappal korábbihoz képest 1,1 millió tonnával lefelé, 462,1 millió tonnára korrigálta a 2012/2013. gazdasági évre.

A *Czarnikow* előrejelzése szerint a globális cukorkínálat 184,2 millió tonnára emelkedhet a 2012/2013. évi szezonban. Az Európai Bizottság előrejelzése alapján az Unióban a cukorrépa termésátlaga 71,2 tonna/hektár lehet 2013-ban, ez 1,4 százalékos növekedést jelent az előző évi hozamhoz képest és mindössze 1,7 százalékkal haladja meg az elmúlt öt év átlagát.

GABONAPIACI JELENTÉS

A Nemzetközi Gabonaszövetség (*IGC*) március végén publikált globális kitekintésében a világ búzatermelését 683 millió tonnára jelezte a 2013/2014. gazdasági évre, ez 4 százalékkal haladja meg az előző szezon kibocsátását. Átlagos időjárási feltételek mellett a termény betakarítható területe globális szinten előreláthatóan 3 százalékkal 222,3 millió hektárra növekszik, ami az elmúlt négy év legnagyobb búzaterületét jelentheti. Az elemzők a 2012/2013. gazdasági évihez képest a termőterület bővülésére számítanak az Európai Unióban, Oroszországban, Ukrajnában, Kazahsztánban, Kanadában, Dél-Amerikában és Ausztráliában. A nemzetközi kereskedelembe kerülő búza mennyisége változatlanul 138 millió tonna körül alakul a 2013/2014. évi szezonban, míg a zárókészletet 182 millió tonnára becsülik, ami 5 millió tonnával meghaladja a 2012/2013. gazdasági évit.

Az USA mezőgazdasági minisztériumának (*USDA*) jelentése szerint 2013. március 31-én az USA őszi búza állományának 34 százaléka bizonyult jó/kiváló állapotúnak, szemben az előző év azonos időszakának 58 százalékos értékével. Gyengének/nagyon gyengének a növények 30 százalékát (tavaly 12 százalék) minősítették, így akár a szokásosnál nagyobb mértékű kitárcsázásra is lehet számítani. Az intézmény gabonakészletekről szóló jelentésében az Egyesült Államok búzakészleteit 2013. március 1-én 33,6 millió tonna körülire jelezték, 1 millió tonnával többre, mint egy évvel korábban.

Ausztrália búzatermelését 24 millió tonnára prognosztizálják a 2013/2014. gazdasági évre, ami 2 millió tonnával meghaladja a 2012/2013. évi szezonét. A kontinens a terményből előreláthatóan 20 millió tonnát (+2 millió) értékesít a külpiacokon, a belső felhasználás 6,5 millió tonnára (-200 ezer), míg a zárókészletek 2,3 millió tonnára (-2,4 millió) csökkenhetnek a 2013/2014. gazdasági évben.

A *Reuters* hírei szerint Egyiptom búzakészletei kimerülőben vannak, azonban az országot sújtó politikai és gazdasági válság miatti pénzügyi nehézségek következtében június végéig szinte biztos, hogy nem fog a külpiacokról terményt vásárolni, ezért a fogyasztói igényeket a belföldi kínálatból próbálja kielégíteni.

Az *IGC* a kukorica globális termelését 850 millió tonnára becsüli a 2012/2013. gazdasági évre, ez 27 millió tonnával marad el a 2011/2012. évi szezon rekordtermésétől. Annak ellenére, hogy a növény termőterülete bővült a folyó gazdasági évben, a hozamok átlagos szint alatt maradtak, különösen az USA-ban, a világ elsőszámú kukoricatermelő országában. Ezzel ellentétben a déli féltekén – ahol a betakarítás jelenleg is zajlik – minden eddiginél nagyobb termés van kilátásban: Argentína, Brazília és a Dél-afrikai Köztársaság együttes kibocsátása elérheti a 113 millió tonnát, ami 7 százalékkal több terményt jelent a 2011/2012. gazdasági évinél.

Argentína mezőgazdasági minisztériumának jelentése szerint 2013. március 22-ig az összes kukoricaterület 20 százalékán végeztek az aratással, szemben az előző év azonos időszakának 17 százalékos eredményével. Az *IGC* a latin-amerikai ország kukoricatermését 26 millió tonnára teszi a folyó gazdasági évben, 24 százalékkal nagyobbra az előző szezon alacsony kibocsátásánál. Brazíliában a heves esőzések miatt elhúzódó szójavetés késleltette a kukorica másodvetését, azonban így is 15,5 millió hektárra (+2 százalék) tehető a növény teljes területe, az összes termés pedig elérheti a 74 millió tonnát (+1 millió). A Dél-afrikai Köztársaságban a kukorica vetésterülete 11 százalékkal haladta meg a múlt évit, így 3 millió hektárról összesen 13 millió tonna (+8 százalék) termény betakarításával számolnak. Az *USDA* készletadatai szerint az USA 2012/2013. gazdasági évi kukoricakészlete 2013. március 1-én 137 millió tonna szinten állt, szemben az egy évvel korábbi 153 millió tonnával.

Az *IGC* 173,5 millió hektárra jelzi a kukorica globális vetésterületét a 2013/2014. gazdasági évre, ami 300 ezer hektárral múlja felül a folyó szezonét. A 2012/2013. gazdasági évihez képest a vetésterület növekedésére számítanak az USA-ban és Mexikóban, viszont csökkenést jeleznek Argentínában, Kanadában és Oroszországban. Normális időjárási körülményekkel és átlagos hozamokkal kalkulálva, rekordtermést prognosztizálnak az intézmény szakértői: a 927 millió tonna kukoricatermés 9 százalékkal meghaladhatja a folyó gazdasági év kibocsátását.

Az USA-ban 40 millió hektáron (+2 százalék) kerülhet idén mag a talajba, a hozamok esetében az elmúlt öt év átlagával számolva (9,7 tonna/hektár) a termés a tavalyinál 30 százalékkal lehet több, 357 millió tonna körül várható. Kanadában 1,4 millió hektáron (-2 százalék) 12,2 millió tonna (-1 millió) kukoricaterméssel számolnak.

Az EU-28-ban (Horvátországgal) a múlt évihez képest változatlanul 9,5 millió hektárra irányozták elő a kukorica vetésterületét, növekedésre Bulgáriában, Magyarországon és Romániában számítanak. A talaj nedvességtartalma kielégítő, így 6,9 tonna/hektáros hoza-

mot feltételezve (tavaly 6 tonna/hektár) 65,3 millió tonna (+16 százalék) termés kerülhet idén a raktárakba.

Ukrajnában előreláthatóan 4,4 millió hektár marad a kukorica vetésterülete, a kibocsátás 21 millió tonnára (+100 ezer) tehető. Kínában az előrejelzések szerint 35 millió hektáron (+200 ezer) vetnek kukoricát, a termelés 200 millió tonna (-8 millió) körül várható.

A NÉBIH április 8-ai jelentése szerint Magyarországon a szemeskukorica előirányzott vetésterülete 1,232 millió hektár (-2 százalék a tavalyihoz képest), a silókukoricáé 80 ezer hektár (-3 százalék), és a vetőmagé 25,24 ezer hektár (+4 százalék) körül várható. A hosszúra nyúlt tél és a március végi, április eleji heves esőzések és áradások miatt a jelzett időpontig mindössze 450 hektáron végeztek a vetéssel.

Zuhantak a terménypiacok jegyzései március végén. A chicagói árutőzsdén (*CME*/*CBOT*) a március közepi emelkedést követően, 2013. március 27. - április 1. között 13 százalékkal 253 USD/tonnára esett a kukorica és 10 százalékkal 244 USD/tonnára a búza fronthavi jegyzése. A gyengülést az USDA negyedévente publikált készletadatokról szóló jelentése váltotta ki, amelyben a március 1-jei állapot szerint az USA-ban rendelkezésre álló kukoricakészletek a kereskedők várakozásait 8 százalékkal haladja meg. Emellett a tavalyi aszály következtében kialakult magas piaci árak miatt a kukorica iránti kereslet jelentősen mérséklődött az USA-ban, így a belföldi igényeket is inkább az olcsóbb argentínai kukoricával elégítik ki. Ugyancsak a negatív tendenciát erősíti az a prognózis, amely szerint a termény tervezett vetésterülete az USA-ban 1936 után a legnagyobbnak ígérkezik 2013-ban, így a kukorica májusi ára tovább csökkent 248 USD/tonnára április 5-re. A búza jegyzéseinek az átmeneti gyengülését szintén a várakozásokat felülmúló készlet- és vetésterületi adatok, valamint a kukorica árának zuhanása váltotta ki. Az USA-ban és Európában elhúzódó télies időjárás miatti aggodalom hatására a kenyérgabona határidős ára április 2-től újból erősödni kezdett: a termény májusi szállításra vonatkozó ára 257 USD/tonnára tért vissza április 5-re.

A párizsi árutőzsdén (*MATIF*) a chicagói trendet követték a terményjegyzések: a búza legközelebbi lejáratra szóló ára 2013. március 27. - április 2. között 4 százalékkal 237 euró/tonnára, a kukoricáé hasonló mértékben 224 euró/tonnára csökkent. A Budapesti Értéktőzsde (BÉT) árupiaci szekciójában ezzel szemben április első hetében a magyarországi hideg időjárás, valamint az árés belvizeket okozó esőzések, valamint a forint gyengülése következtében tonnánként 68 ezer forintra emelkedett a malmi búza májusi, és 57 ezer forintra az augusztusi szállítási határidőre szóló ára. A takarmánybúza fronthavi jegyzése változatlanul 65 ezer forint közelében áll. A takarmánykukorica legközelebbi lejáratra szóló ára 2012. december eleje óta negatív trendet követ, 2013. április elejétől 60 ezer forint/tonna szint alatt lehet a terményre ügyletet kötni.

Az AKI PÁIR adatai szerint az étkezési búza termelői ára 63 ezer forint/tonna volt március utolsó hetében, 2 százalékkal alacsonyabb, mint egy héttel korábban, de 15 százalékkal magasabb, mint az előző év azonos időszakában. A takarmánykukoricát tonnánként 56 ezer forintért kínálták a fizikai piacokon, 11 százalékkal drágábban, mint egy évvel ezelőtt.

Agrárpolitikai Hírek

• A Vidékfejlesztési Minisztérium tájékoztatása szerint a mezőgazdasági termelők a belvízkárokra is igényelhetik a kárenyhítő juttatást a mezőgazdasági kockázatkezelési törvényben foglaltak alapján. A károkat már most be kell jelenteni a kormányhivatal földművelésügyi igazgatóságán vagy a járási hivatalokban. A kárenyhítésre a jövő év elején várhatóan közel kilencmilliárd forintnyi pénzforrás áll majd rendelkezésre.

• A T/10590. számú törvényjavaslat szerint az NFA nyilvános pályáztatás mellőzésével köthetne adásvételi szerződést olyan földrészletre, amelynek területe nem haladja meg a három hektárt. A jelenleg hatályos szabályozás szerint ez a területi mérték egy hektár.

• A 23/2007. (IV. 17.) FVM rendelet február 1-jén hatályba lépett módosítása értelmében az abban felsorolt jogcímek tekintetében kifizetési kérelmet kizárólag elektronikus úton, az MVH által rendszeresített elektronikus űrlapon, ügyfélkapun keresztül lehet benyújtani. Az aktuális beadási időszak 2013. február 1-től május 31-ig tart.

• Az MVH honlapján 2013. április 9-én megnyílt az egységes kérelem elektronikus kitöltő felülete. Az egységes kérelmek benyújtására kizárólag a vonatkozó vidékfejlesztési miniszteri rendelet hatályba lépése, és az ahhoz kapcsolódó MVH közlemény kihirdetése után lesz lehetőség.

A gabonafélék termelői ára

1. táblázat: **A gabonafélék termelői ára származási hely[a] szerint**

Megnevezés	Mértékegység	Származási hely			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak-Magyarország	2013. 12. hét	2013. 13. hét	2013. 13. hét / 2013. 12. hét százalék
Étkezési búza	tonna	-	3 387	2 529	11 328	7 296	64
	HUF/tonna	-	63 825	64 865	64 495	63 065	98
Takarmány-búza	tonna	-	-	-	-	1 740	-
	HUF/tonna	-	-	-	-	60 956	-
Takarmány-kukorica	tonna	1 602	67	-	7 652	2 153	28
	HUF/tonna	54 480	61 336	-	59 989	55 660	93
Takarmányárpa	tonna	-	-	-	-	-	-
	HUF/tonna	-	-	-	-	-	-

[a] Származási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus. Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

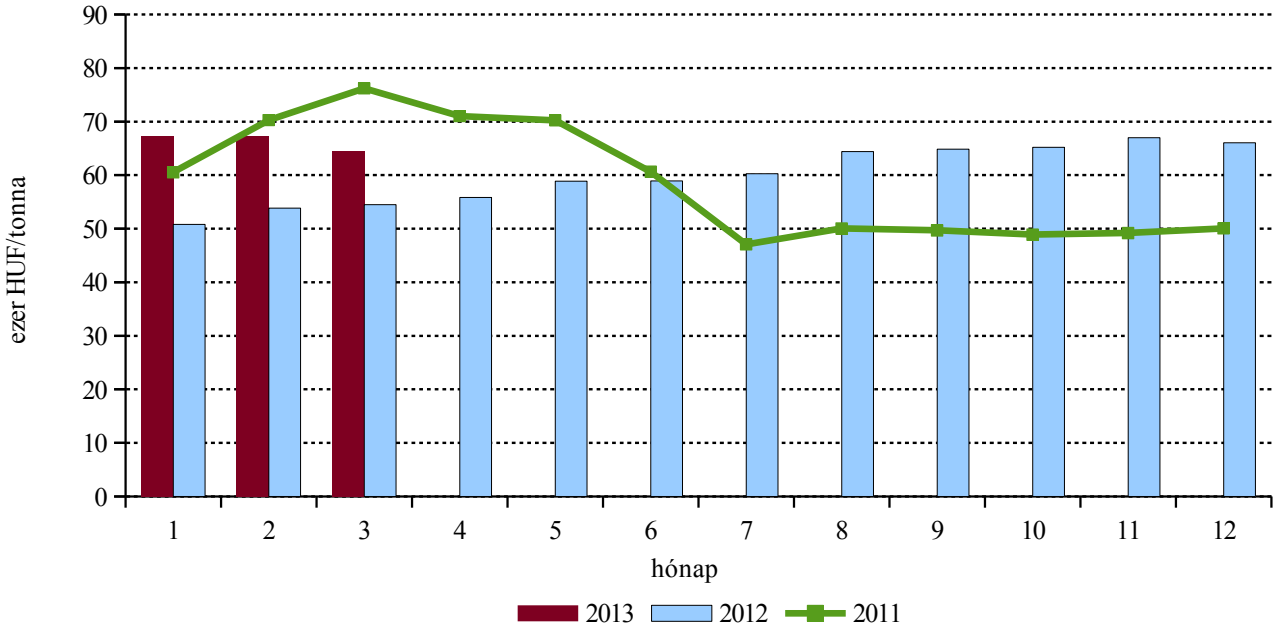
Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat: **A gabonafélék országos termelői ára**

Megnevezés	Mértékegység	Országos				
		2012. 13. hét	2013. 12. hét	2013. 13. hét	2013. 13. hét / 2012. 13. hét százalék	2013.13. hét / 2013.12. hét százalék
Étkezési búza	tonna	8 934	11 328	7 296	82	64
	HUF/tonna	54 750	64 495	63 065	115	98
Takarmány-búza	tonna	-	-	1 740	-	-
	HUF/tonna	-	-	60 956	-	-
Takarmány-kukorica	tonna	23 953	7 652	2 153	9	28
	HUF/tonna	49 930	59 989	55 660	111	93
Takarmányárpa	tonna	-	-	-	-	-
	HUF/tonna	-	-	-	-	-

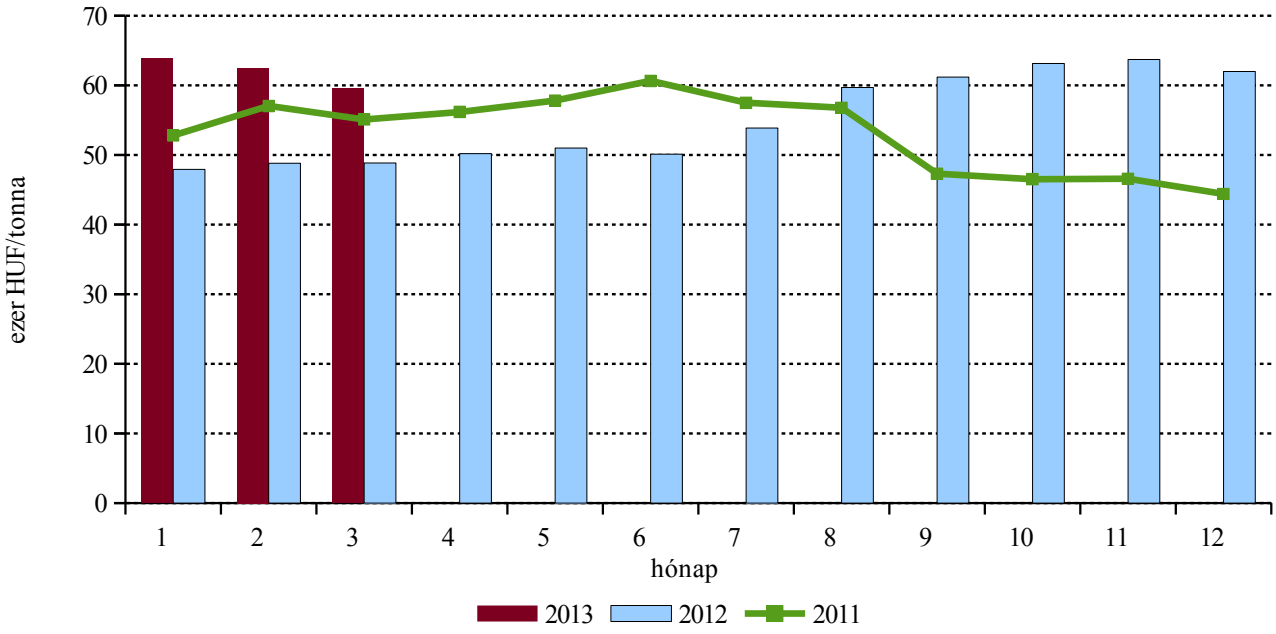
Forrás: AKI PÁIR

1. ábra: **Az étkezési búza termelői ára**

Forrás: AKI PÁIR

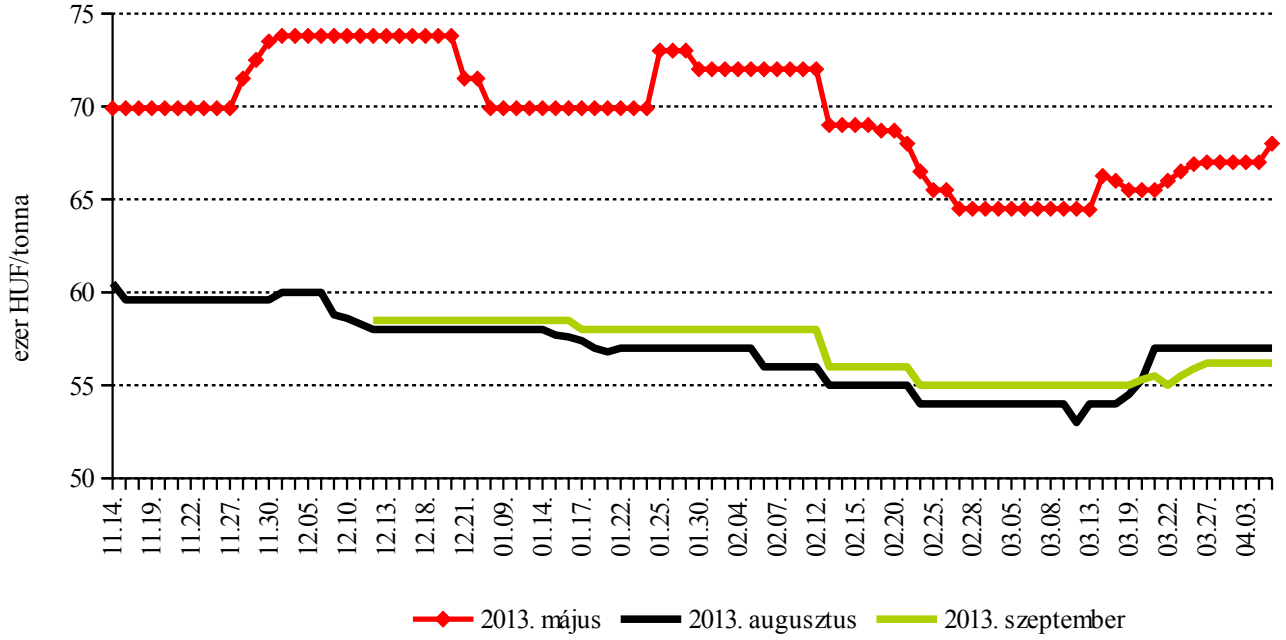
2. ábra: **A takarmány kukorica termelői ára**

Forrás: AKI PÁIR

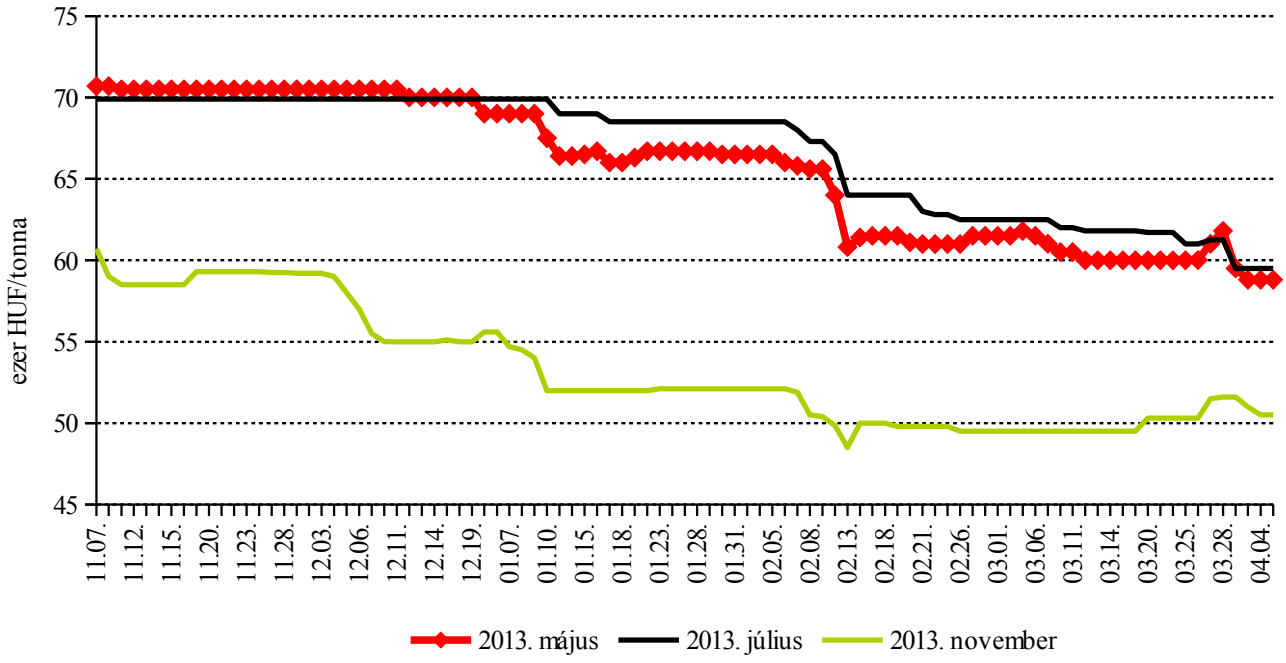
A gabonafélék jegyzése

3. ábra: **A malmi búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén**

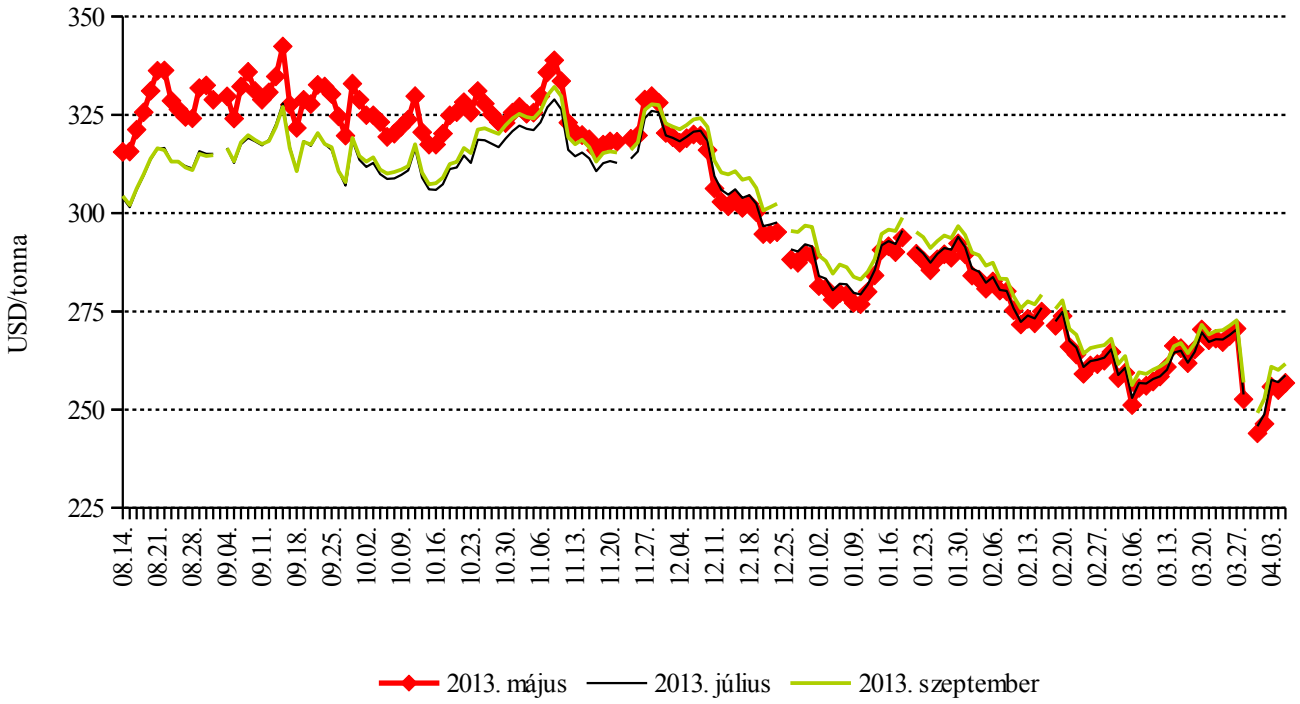
Forrás: BÉT

4. ábra: **A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén**

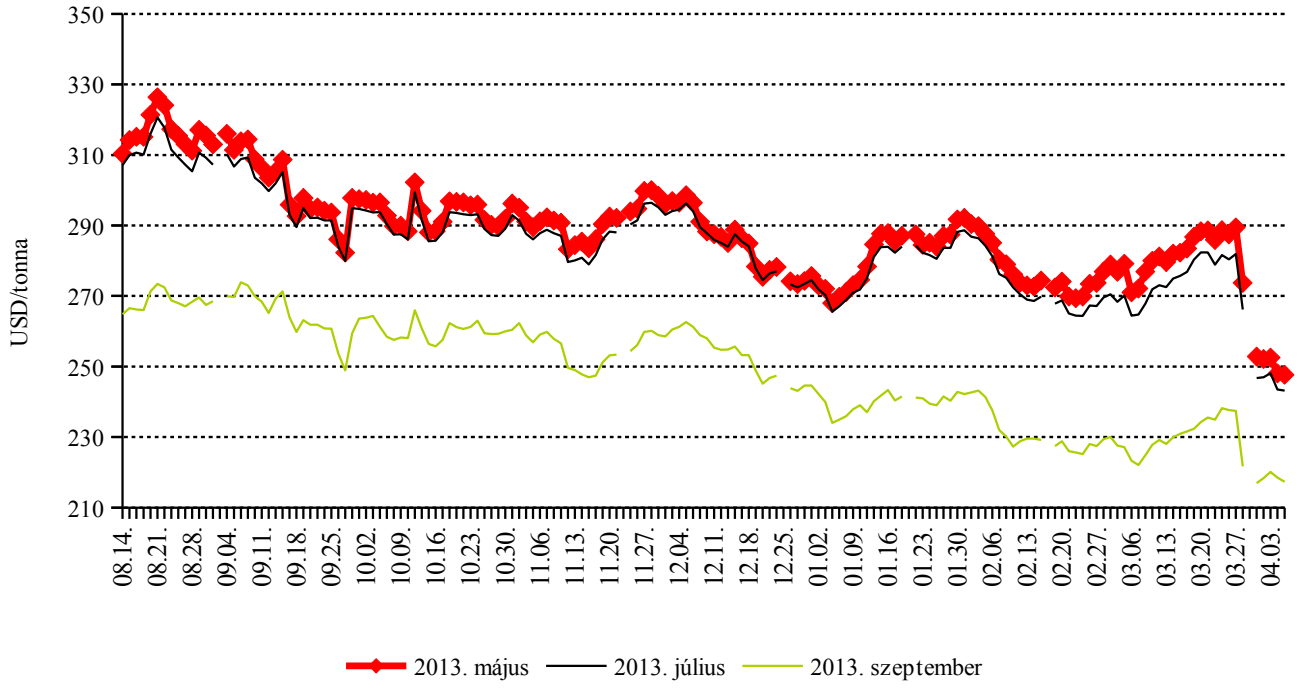
Forrás: BÉT

5. ábra: **A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén**

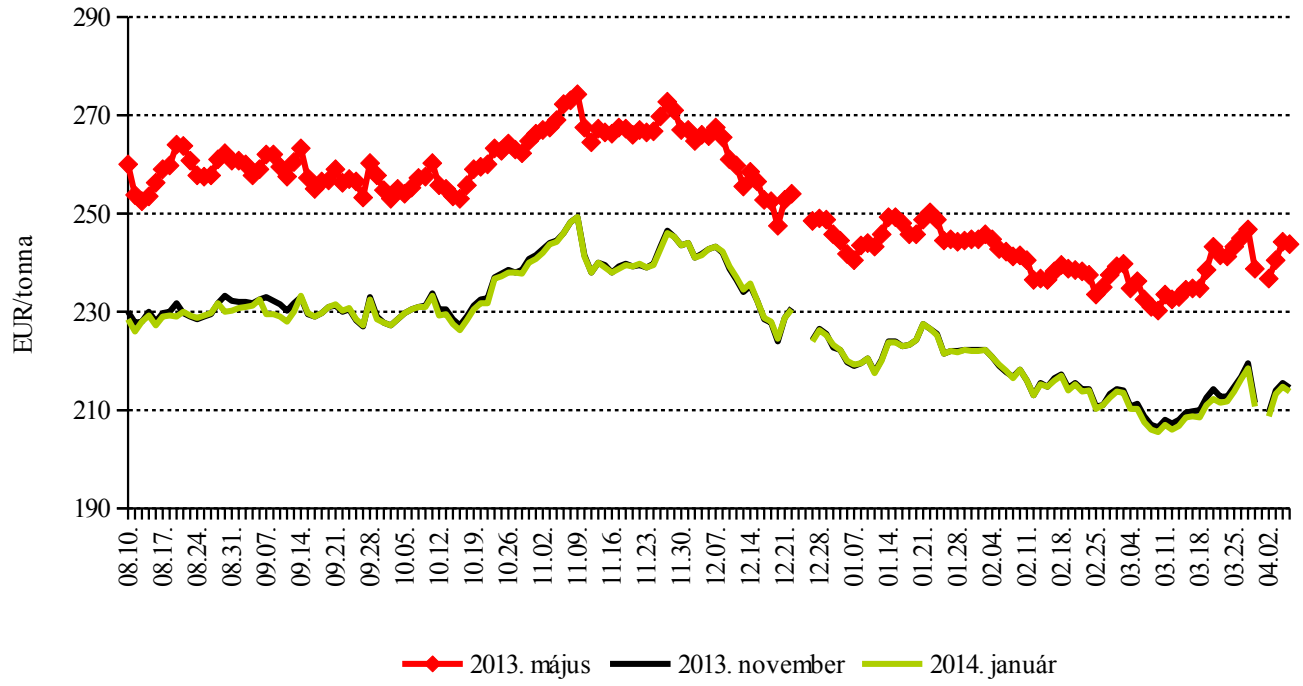
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

6. ábra: **A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén**

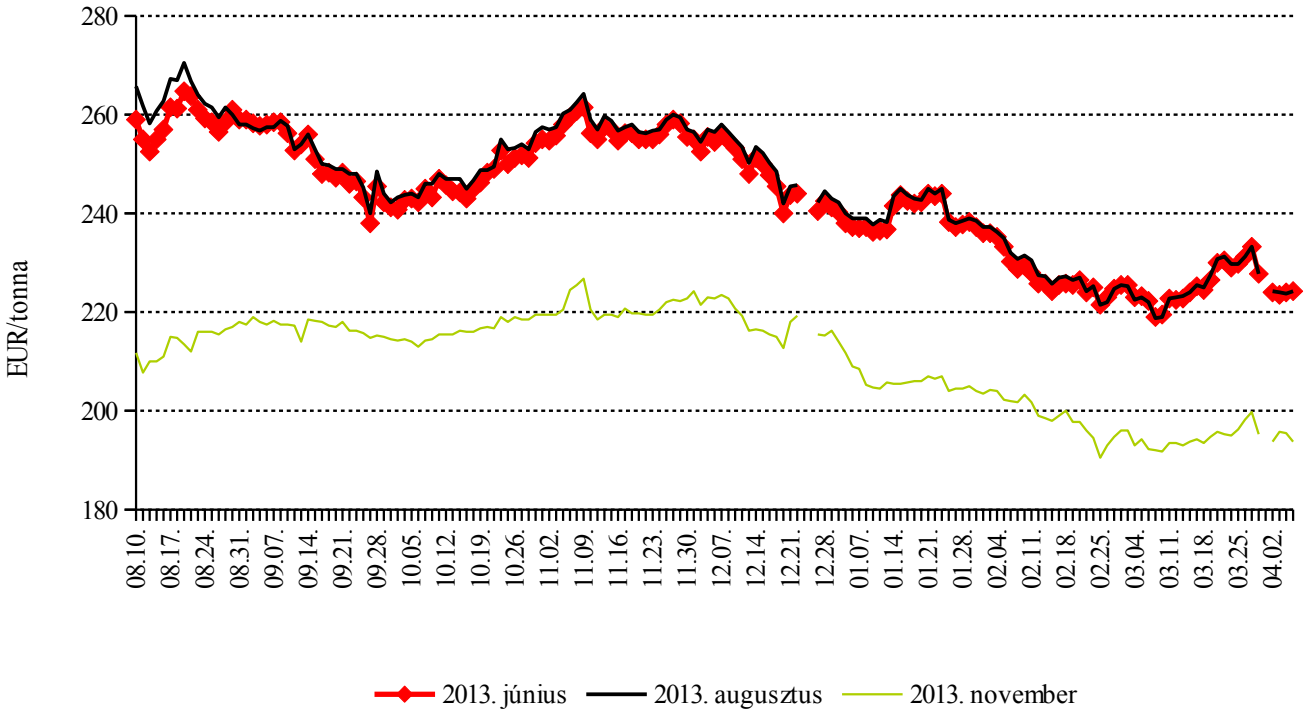
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

7. ábra: **A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén**

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

8. ábra: **A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén**

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

3. táblázat: **A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára**

Gabona alapú termékek	Mértékegység	Országos				
		2012. 13. hét	2013. 12. hét	2013. 13. hét	2013. 13. hét / 2012. 13. hét százalék	2013. 13. hét / 2013. 12. hét százalék
Finomliszt BL 55 ömlesztett	tonna	882	427	1 082	123	253
	HUF/kg	78	92	90	116	98
Finomliszt BL 55 zsákos	tonna	1 651	916	1 320	80	144
	HUF/kg	81	94	93	115	99
Finomliszt BL 55 zacskós	tonna	705	523	255	36	49
	HUF/kg	89	104	104	116	100
Rétesliszt BFF 55 ömlesztett	tonna	-	-	-	-	-
	HUF/kg	-	-	-	-	-
Rétesliszt BFF 55 zsákos	tonna	38	29	38	100	131
	HUF/kg	87	103	94	108	91
Rétesliszt BFF 55 zacskós	tonna	82	23	16	20	69
	HUF/kg	91	110	114	125	103
Fehér kenyérliszt BL 80 ömlesztett	tonna	732	282	642	88	227
	HUF/kg	76	91	89	117	98
Fehér kenyérliszt BL 80 zsákos	tonna	609	322	536	88	167
	HUF/kg	79	92	89	114	97
Tésztaipari liszt TL 50 ömlesztett	tonna	376	-	229	61	-
	HUF/kg	81	-	94	116	-
Tésztaipari liszt TL 50 zsákos	tonna	58	31	78	133	248
	HUF/kg	89	99	96	108	97
Étkezési búzadara AD zacskós	tonna	39	55	19	49	35
	HUF/kg	100	109	114	114	105

Forrás: AKI PÁIR

4. táblázat: **A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára**

HUF/kg

Termék	2012. december	2013. január	2013. február
Finomliszt BL 55	208	197	210
Fehér kenyér	270	274	300
Félbarna kenyér	295	293	279
Étkezési búzadara AD	259	228	229

Forrás: AKI PÁIR

Nemzetközi piaci információk

Határidős piacok (2013. április 05.)

5. táblázat: **Búza**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)		
	EUR/tonna	HUF/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
2013. május	244	73 315	2013. május	257	59 762
2013. november	215	64 517	2013. július	259	60 207
2014. január	214	64 292	2013. szeptember	262	60 891
2014. március	213	64 066	2013. december	266	61 987
2014. május	213	63 916	2014. március	271	63 113
2014. november	209	62 713	2014. május	274	63 797

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME Group– Chicago Board of Trade

6. táblázat: **Kukorica**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		CME/CBOT, Chicago		
	EUR/tonna	HUF/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
2013. június	224	67 450	2013. május	248	57 628
2013. augusztus	224	67 450	2013. július	243	56 583
2013. november	194	58 276	2013. szeptember	217	50 573
2014. január	195	58 577	2013. december	211	49 016
2014. március	196	59 028	2014. március	215	50 023
2014. június	198	59 479	2014. május	218	50 756

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME Group – Chicago Board of Trade

7. táblázat: **Fekete-tengeri búza**

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2013. május	322	74 956
2013. július	308	71 582
2013. szeptember	313	72 722
2013. december	313	72 722
2014. március	313	72 722
2014. május	313	72 722

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

8. táblázat: **A főbb terények fronthónapi jegyzésű kontraktusainak belső volatilitása**

Termény	Lejárat	Elszámolóár (USD/tonna)	Belső volatilitás[a)]	
			2013. 04.04 (százalék)	2013. 03.28. (százalék)
Búza	2013. május	255	25,2	22,0
Kukorica	2013. május	248	22,1	23,3
Szójabab	2013. május	504	16,6	15,2
Szójadara	2013. május	438	22,9	22,0

[a)] Belső volatilitás *(implied volatility)*: A piaci szereplők várakozásait tükröző volatilitás, amelyre az adott határidős kontraktusra köthető opciók aktuális prémiumából matematikai modellek segítségével következtetni lehet. (Pl.: Ha a belső volatilitás értéke 15,8%, akkor az adott határidős kontraktus jegyzésében az elkövetkező 365 napban 68%-os valószínűséggel ±15,8% eltérés várható.)

Forrás: Barchart

9. táblázat: **A különböző árutőzsdei szereplők nyitott kötésállománya (határidős kontraktusok) a főbb terények vonatkozásában a chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) (2013. április 02.)**

Pozíciók száma

Termény	Termelő/kereskedő/ feldolgozó/stb.		Swap kereskedők			Pénzügyi befektetők			Egyéb		
	Vételi	Eladási	Vételi	Eladási	Spread[1)]	Vételi	Eladási	Spread[1)]	Vételi	Eladási	Spread[a)]
Búza	57 320	118 676	121 942	20 691	11 923	83 246	122 520	54 066	39 290	22 302	33 350
Kukorica	267 394	647 825	272 395	13 710	28 616	259 644	106 659	156 137	124 043	76 732	60 732
Szójabab	153 323	298 081	81 305	19 959	22 037	117 411	33 898	51 630	57 910	45 260	29 224
Szójadara	53 576	153 031	58 186	1 705	11 308	55 020	24 266	13 180	19 794	14 370	14 785

[a)]Spread – Különbözeti ügylet.

Forrás: Commodity Futures Trading Commission

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS

Az *Oil World* a március végi előrejelzésében a 10 legfőbb olajosmag (szójabab, gyapot, földimogyoró, napraforgómag, repcemag, szezámmag, pálmamag, kopra, lenmag, ricinusmag) globális termelését az egy hónappal korábbihoz képest 1,1 millió tonnával lefelé, 462,1 millió tonnára korrigálta a 2012/2013. gazdasági évre. Az elemzők a szójabab vonatkozásában 2,5 millió tonnával negatív irányba, míg más olajnövények esetében felfelé változtattak. Összességében a 10 legfőbb olajosmag folyó gazdasági évi kibocsátása 22,9 millió tonnával meghaladja az előző szezon gyenge termését. Ugyanakkor a rendkívül alacsony nyitókészletek miatt a világ olajosmag-kínálata előreláthatóan az egy évvel korábbi szinten, 529 millió tonna körül fog stagnálni a 2012/2013. évi szezonban. A 2012. évi terméskiesés (elsősorban szójabab) következtében a feldolgozásra kerülő olajosmagvak mennyisége 4,1 millióval 193,7 millió tonnára csökkent 2012. október - 2013. március között az előző szezon azonos időszakához viszonyítva, ami példa nélküli. A feldolgozás visszaesése a növényi olajok kibocsátását 0,9 millió tonnával, az olajosmagdarákét 3 millió tonnával foghatja vissza. A szakértők becslése szerint a 2013 tavaszán betakarított terméssel – amelyen belül a legnagyobb arányt a dél-amerikai szójabab tesz ki – az olajütőkbe kerülő mag mennyisége 196 millió tonnára emelkedik 2013. április-szeptember időszakban, ami 3,3 millió tonnával több, mint 2012 ugyanezen hónapjaiban. Az olajosmagvak globális zárókészletei szűkösek maradnak a 2012/2013. gazdasági évben is: a 70 millió tonna szezon végi készlet mindössze 3 millió tonnával múlja felül a múlt évit.

Az *Oil World* a világ szójababtermelését 265 millió tonnára jelzi a 2012/2013. gazdasági évre, ez 25,8 tonnával haladja meg az előző szezonét. A szójabab globális kínálata előreláthatóan csak 4,6 millió tonnával növekszik a 2011/2012. gazdasági évi 315 millió tonnához viszonyítva. A folyó szezon nyitókészletei ugyanis 21 millióval 54,6 millió tonnára estek a 2012. évi dél-amerikai terméskiesés következtében.

A *Safras e Mercado* tanácsadó cég jelentése szerint Brazíliában március 22-ig a szójababterületek 64 százalékán fejezték be az aratást, szemben a tavalyi 63 százalékos aránnyal. A termés mennyisége 82 millió tonna (+15,7 millió tonna) körül várható a *Conab* adatai alapján. Az ország szójababexportja 3,54 millió tonnára emelkedett márciusban a februári 960 ezer tonna kivitel után, amikor a kukorica kereskedelme csúcsponton volt, így a két növénynek osztoznia kellett a kikötők infrastruktúráján.

Az USA mezőgazdasági attaséja Argentína idei szójababtermelését 48,5 millió tonnára jelezte, 1,5 millió tonnával kevesebbre az egy hónappal korábbi prognózisnál, ugyanakkor 8,4 millió tonnával többre az egy évvel korábbi kibocsátáshoz viszonyítva.

A repcemag 2012/2013. gazdasági évi globális termését az *Oil World* elemzői a februári jelentésükhöz képest 800 ezerrel 62 millió tonnára felfelé korrigálták, ami 1,5 millió tonnával haladja meg az előző szezonét és egyben rekordtermésnek is bizonyul. Ausztrália kibocsátását 500 ezer, Indiáét 200 ezer és az Európai Unióét 100 ezer tonnával növelték. Az újtermés kilátásai kedvezőek az Unióban, a fekete-tengeri régióban és Kanadában is, miután az őszi vetésű növények jó állapotban teleltek át.

Az USA mezőgazdasági attaséja Kanada 2013/2014. gazdasági évi canolatermését – a vetésterület csökkenése ellenére – 14,9 millió tonnára becsülte, ami 1,6 millió tonnával haladná meg a folyó szezonét. Ukrajnában 1,08 millió hektáron (+20 ezer) vetettek el repcemagot az *UkrAgroConsult* adatai szerint, a kibocsátás 2 millió tonna (+800 ezer) körül várható. Az Európai Bizottság számításai szerint az EU-ban 6 százalékkal 20,5 millió tonnára növekedhet a repcemag termése a 2013/2014. évi szezonban, míg az *IGC* Ausztráliában 2,9 millió tonna (-200 ezer) kibocsátást jelez.

Chicagóban a szójabab fronthavi jegyzése – a gabonafélékhez hasonlóan – 6 százalékkal 500 USD/tonnára zuhant 2013. március 27. - április 5. között. Ennek oka, hogy az *USDA* negyedéves készletadatai felülmúlták a befektetők várakozásait, amihez hozzáadódik a rekordnak ígérkező dél-amerikai termés. A chicagói trend erős nyomást gyakorolt a *MATIF* repcemag jegyzéseire: a termény májusi határidőre szóló árának emelkedő tendenciája megtört március 27-én, és a jegyzés 3 százalékkal 467 euró/tonna szintre süllyedt április 5-re. A csökkenés mértékét az elhúzódó európai hideg időjárás miatt növekvő aggodalom fogta vissza. Magyarországon a tavaszi fagyok és az átlagosnál csapadékosabb időjárás rontják a repce terméskilátásait, így a BÉT-en 130 ezer forintra emelkedett a repcemag legközelebbi lejáratra vonatkozó ára március végén és április első hetében.

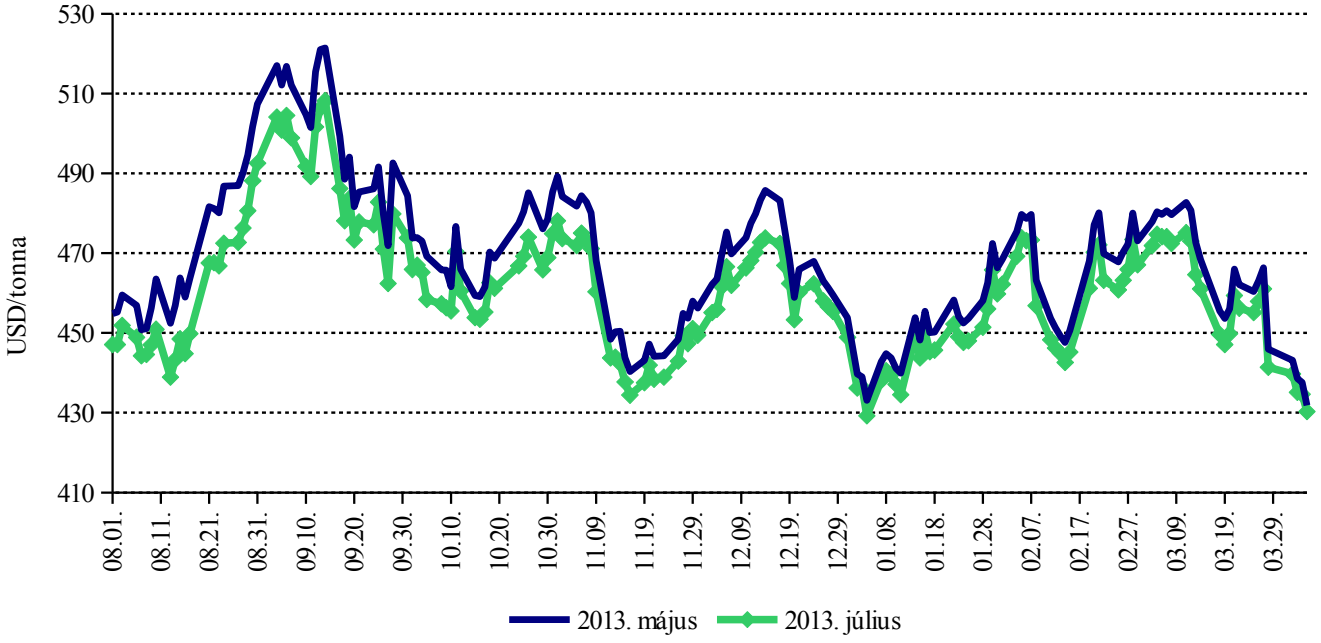
Az olajos magvak és származékainak jegyzése

9. ábra: **A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén**

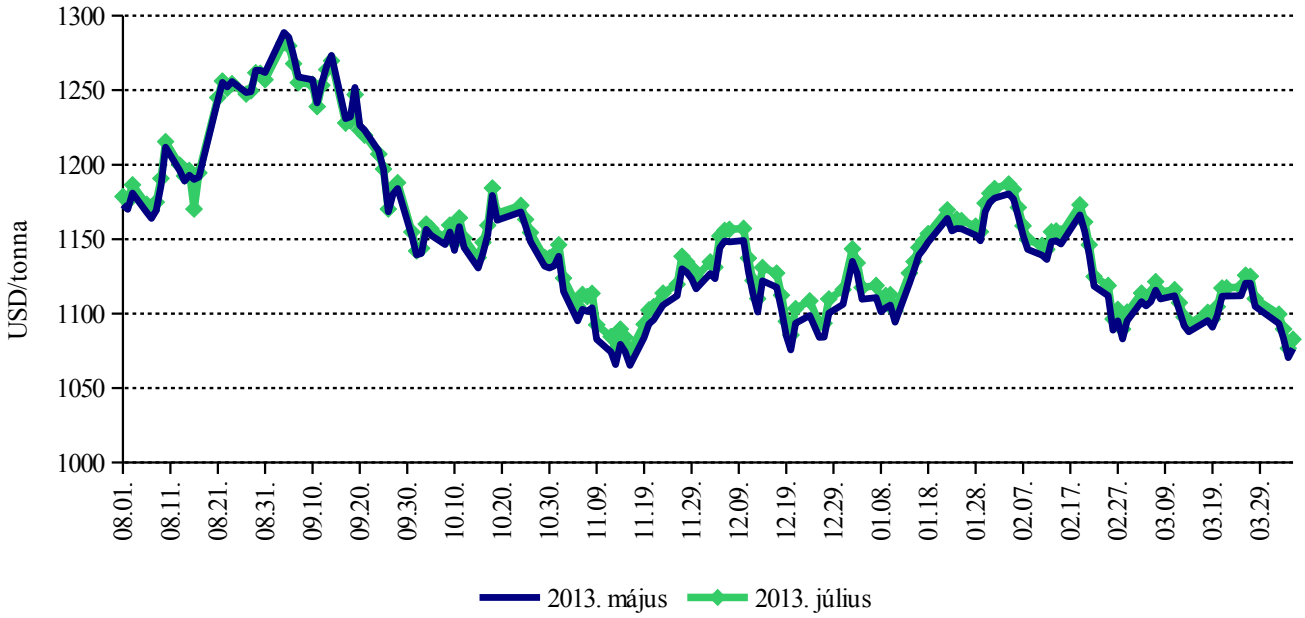
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

10. ábra: **A szójadara különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén**

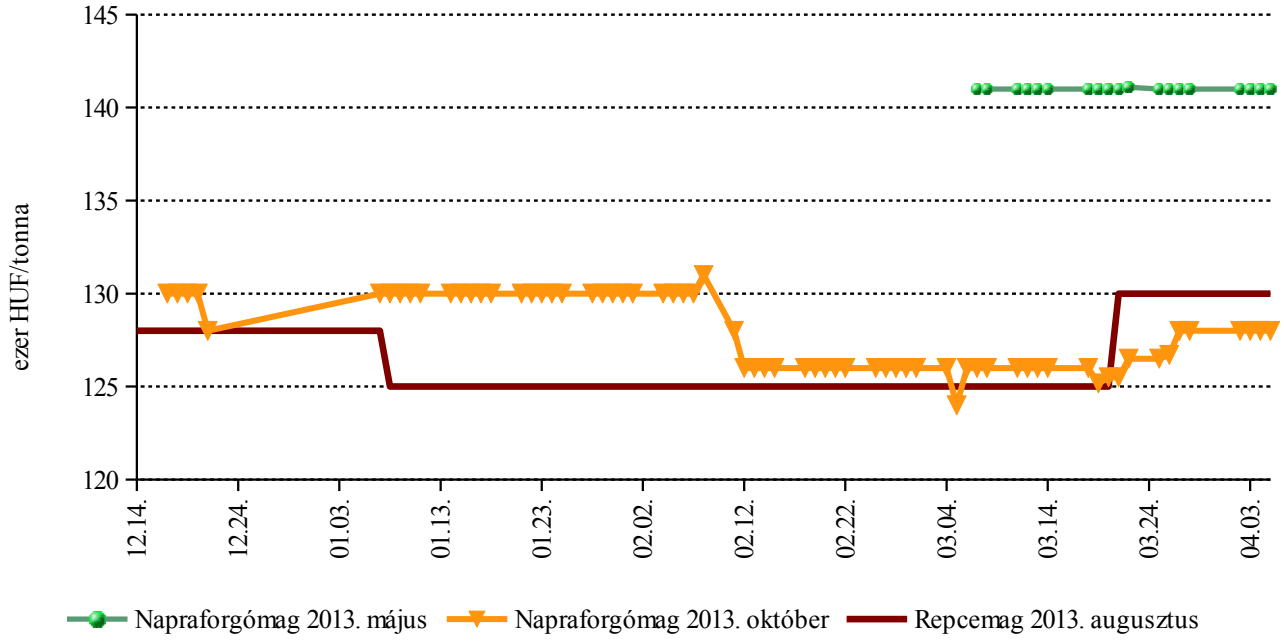
Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

11. ábra: **A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén**

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

12. ábra: **A napraforgó- és a repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén**

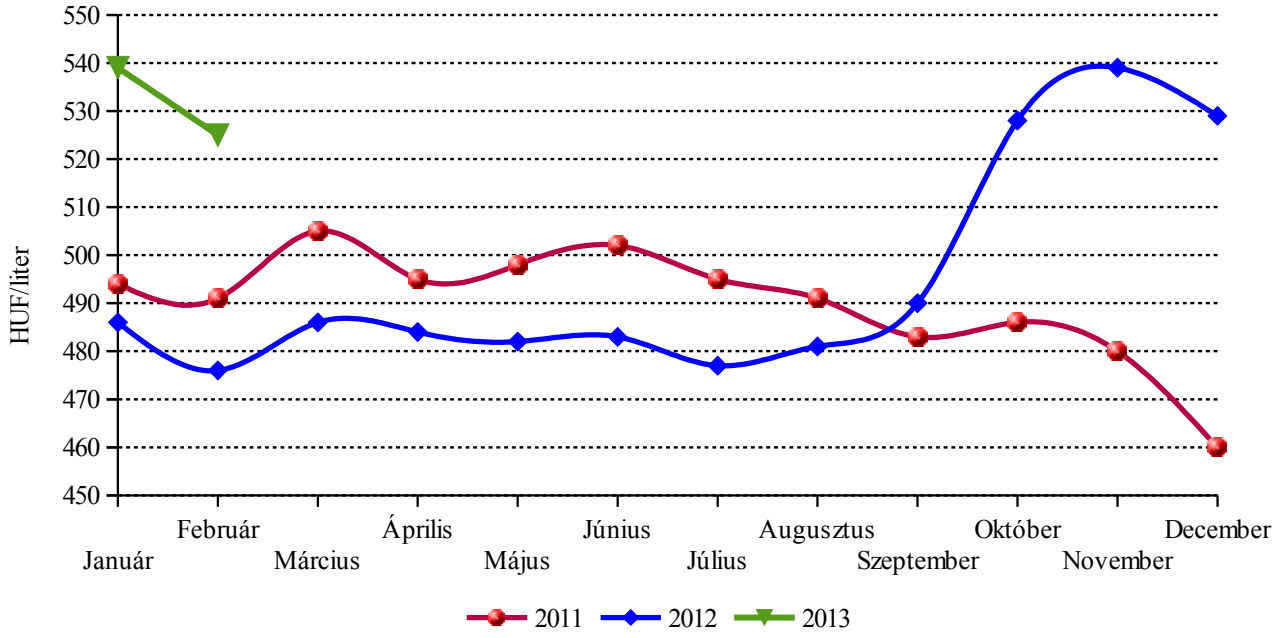
Forrás: BÉT

10. táblázat: **A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozói értékesítési átlagára**

Megnevezés	Mérték-egység	2012. 13. hét	2013. 12. hét	2013. 13. hét	2013. 13. hét/ 2012. 13. hét százalék	2013. 13. hét/ 2013. 12. hét százalék
Ipari napraforgómag	tonna	7 280	8 383	-	-	-
	HUF/tonna	117 863	141 762	-	-	-
Repcemag	tonna	-	-	-	-	-
	HUF/tonna	-	-	-	-	-
Nyers napraforgóolaj	tonna	980	-	126	13	-
	HUF/tonna	293 948	-	284 350	97	-
Napraforgódara	tonna	6 062	2 835	3 529	58	124
	HUF/tonna	40 283	68 919	68 607	170	100
Nyers repceolaj	tonna	-	-	-	-	-
	HUF/tonna	-	-	-	-	-
Repcedara	tonna	688	-	-	-	-
	HUF/tonna	55 867	-	-	-	-

Forrás: AKI PÁIR

13. ábra: **A napraforgóolaj fogyasztói ára**

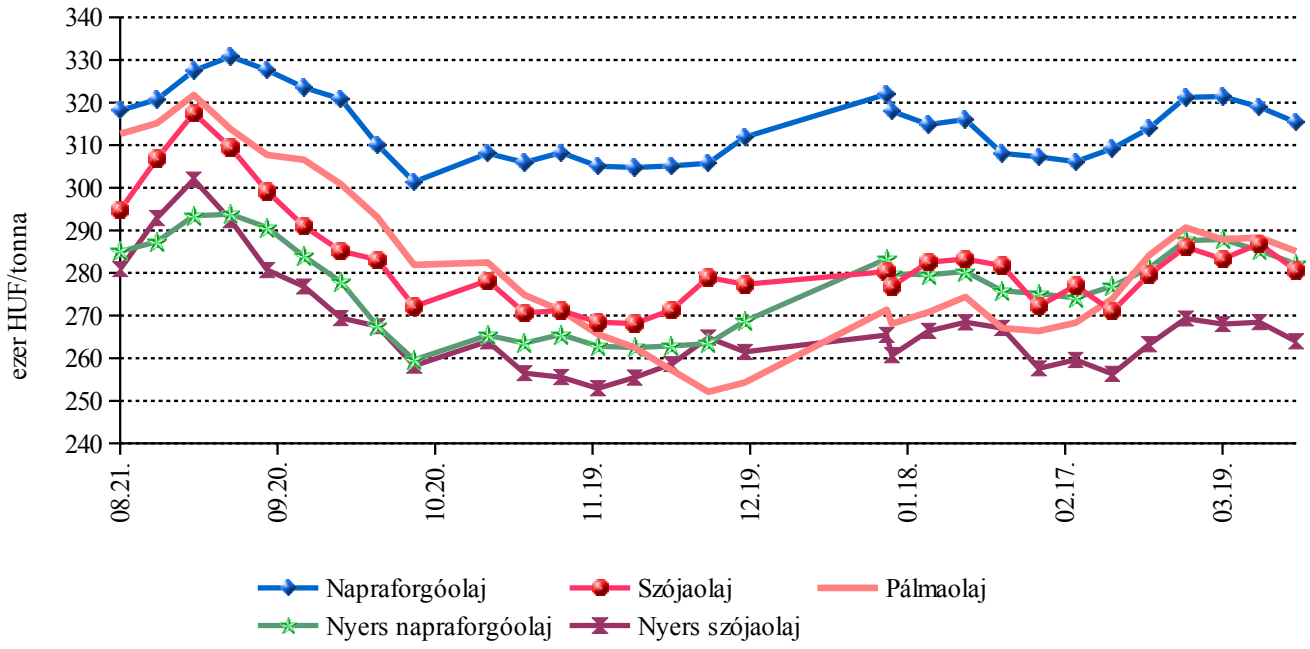
Forrás: KSH

11. táblázat: **A növényolajok és származékainak jegyzése Európában**

Termék	Ország	Időpont	EUR/tonna	HUF/tonna
Napraforgóolaj (nyers)	Olaszország	2013-03-19	943	287 840
		2013-03-26	933	285 289
		2013-04-02	933	282 091
Napraforgóolaj (finomított)		2013-03-19	1 053	321 434
		2013-03-26	1 043	318 943
		2013-04-02	1 043	315 367
Szójaolaj (nyers)		2013-03-19	878	267 989
		2013-03-26	878	268 462
		2013-04-02	873	263 940
Szójaolaj (finomított)		2013-03-19	928	283 259
		2013-03-26	938	286 819
		2013-04-02	928	280 578
Napraforgódara	Ausztria	2013-03-19	-	-
		2013-03-26	-	-
		2013-04-02	-	-
Repcedara		2013-03-19	293	89 330
		2013-03-26	293	89 487
		2013-04-02	303	91 509

Forrás: Associazione Granaria di Milano, BPLW

14. ábra: **A növényi olajok jegyzése a milánói árutőzsdén**

Forrás:Borsa di Milano

Nemzetközi piaci információk

Határidős piacok (2013. április 05.)

12. táblázat: **Repce**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs	
	EUR/tonna	HUF/tonna
2013. május	467	140 539
2013. augusztus	426	128 057
2013. november	423	127 080
2014. február	423	127 155
2014. május	420	126 177
2014. augusztus	394	118 507

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

13. táblázat: **Szójabab**

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2013. május	500	116 449
2013. július	494	114 910
2013. augusztus	484	112 652
2013. szeptember	465	108 187
2013. november	451	105 023
2014. január	454	105 536

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

14. táblázat: **Szójadara**

Szállítási határidő	CME/CBOT, Chicago	
	USD/tonna	HUF/tonna
2013. május	432	100 477
2013. július	430	100 144
2013. augusztus	418	97 374
2013. szeptember	398	92 604
2013. október	379	88 244
2013. december	378	88 013

Forrás: CME Group – Chicago Board of Trade

CUKORPIACI JELENTÉS

A londoni és New York-i árutőzsdéken a cukor határidős jegyzése 2013. március elején még emelkedett, majd a hónap közepétől csökkenni kezdett. A londoni árutőzsdén a fehércukor májusi határidőre szóló jegyzése 503 dollár/tonna, míg a New York-i árutőzsdén a nyerscukoré 389 dollár/tonna körül alakult március végén.

A *Czarnikow* előrejelzése szerint a globális cukorkínálat 184,2 millió tonnára emelkedhet a 2012/2013. évi szezonban, a világ két vezető termelőjének, Brazíliának és Indiának növekedő kibocsátása miatt. A *Green Pool Commodity* elemző cég becslése szerint a globális cukorkibocsátás 3,8 millió tonnával haladhatja meg a keresletet a 2013/2014. évi szezonban.

A *Datagro* cég szerint Brazíliában összesen 38,3 millió tonna cukrot termeltek a 2012/2013. gazdasági évben, ugyanakkor a 2013/2014. évi szezonban ennél nagyobb mennyiségre, 40,7 millió tonnás kibocsátásra számítanak. A cukortermelés szempontjából meghatározó közép-déli régióban 532,3 millió tonna cukornád termett, amelyből 34,1 millió tonna cukrot és 21,4 milliárd liter etanolt állítottak elő a 2012/2013. évi szezonban. A *Datagro* becslése alapján a cukornádtermelés Brazília közép-déli régiójában rekordszintre, 587 millió tonnára emelkedhet a 2013/2014. gazdasági évben, ami 10 százalékkal haladná meg előző évi mennyiséget. A cukortermelést 36,6 millió tonnára várják a 2013/2014. évi szezonban.

A *Reuters* szerint India valószínűleg 1,4 millió tonna cukrot importál a 2012/2013. gazdasági évben, mivel a csökkenő tengerentúli árak ösztönzik a nemzetközi piacról történő beszerzéseket. A világ legnagyobb cukorfogyasztójának importja stabilizálhatja a nyerscukor világpiaci árát, amely Brazília rekordkibocsátása miatt az utóbbi két és fél év legalacsonyabb szintjét érheti el ebben az évben. A *Dow Jones* szerint a szárazság csökkentheti a cukornád termesztésére alkalmas területeket *Maharashtra* állam nyugati részein, amely India vezető cukortermelője. Az államban a tavalyi monszunesők után az idén vízhiánnyal küzdenek. Számos víztározó kiszáradt és a talajvíz szintje is csökkent több régióban, arra kényszerítve a kormányt, hogy tartályhajókon szállítson ivóvizet. A cukornád vízigényes növény és a szárazság miatt a gazdálkodók más növények termesztésére térhetnek át. Ugyanakkor India középső és keleti részein is nagyobb területen termelnek cukornádat, ezért az *Uttar Pradesh* államban várható többlet kompenzálhatja a *Maharashtra* és *Karnataka* államokban történő termeléscsökkenést. India – a világ második legnagyobb cukortermelője – várhatóan 24 millió tonna cukrot állít elő a 2013/2014. gazdasági évben.

Thaiföld cukorkibocsátása a Cukornád és Cukor Szövettség (*OCSB*) előrejelzése szerint a következő öt évben folyamatosan emelkedni fog és elérheti a 12 millió tonnát 2017-re. Thaiföldön a 2012/2013. évi szezonban a napi cukornád feldolgozás 700 ezer tonnára csökkent az előző évi 1 millió tonnához képest, és a napi cukortermelés 80 ezer tonna alá. A feldolgozott összes cukornád mennyisége 2012. október és 2013 márciusa között elérte a 90,4 millió tonnát, ami 7 százalékos növekedést jelent az előző szezon hasonló időszakához képest. A cukortermelés 9,2 millió tonnára emelkedett a megfigyelt időszakban.

Az Európai Bizottság előrejelzése szerint az Unióban a cukorrépa termésátlaga 71,2 tonna/hektár lehet 2013-ban, ez 1,4 százalékkal lenne magasabb az előző évi hozamnál és mindössze 1,7 százalékkal haladná meg az elmúlt öt év átlagát. A termésátlag legnagyobb mértékben Romániában (+34,6 százalék) emelkedhet, de növekedés várható Szlovákiában, Finnországban, Ausztriában, Franciaországban, valamint Spanyolországban, Belgiumban, Lengyelországban, Csehországban, Svédországban és Litvániában. A többi uniós tagállamban csökkenhet a termésátlag. A legnagyobb visszaesés Olaszországban valószínűsíthető.

15. táblázat: **A cukorrépa várható termésátlaga az EU-ban**

Tagállam	Termésátlag (tonna/hektár)	2013/2012(százalék)
EU-27	71,20	101,4
Ausztria	70,21	110,6
Belgium	77,23	104,8
Csehország	61,35	102,7
Németország	67,57	97,4
Dánia	62,57	92,5
Spanyolország	93,46	105,0
Finnország	40,53	116,5
Franciaország	92,32	105,5
Olaszország	57,07	75,0
Litvánia	51,46	100,9
Hollandia	79,24	99,6
Lengyelország	55,03	102,7
Románia	35,29	134,6
Svédország	56,63	101,5
Szlovákia	56,24	123,4
Egyesült Királyság	67,46	96,4

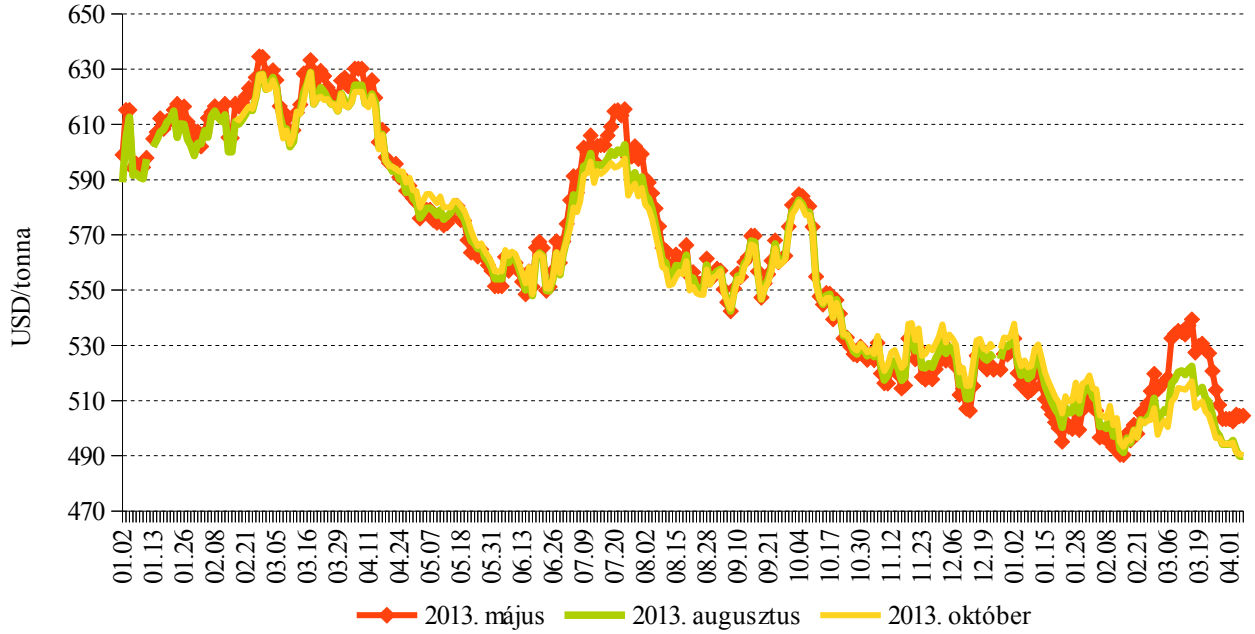
Forrás: Európai Bizottság

Magyarországon késik a cukorrépa vetése a kedvezőtlen, inkább a januárira hasonlító időjárás és a belvíz miatt, ezért a legtöbb területen április közepe előtt nem lehet megkezdeni a munkákat. Az Európai Bizottság szerint Magyarországon a cukorrépa termésátlaga 56,3 tonna/hektár lehet ebben az évben

Agrárpolitikai Hírek

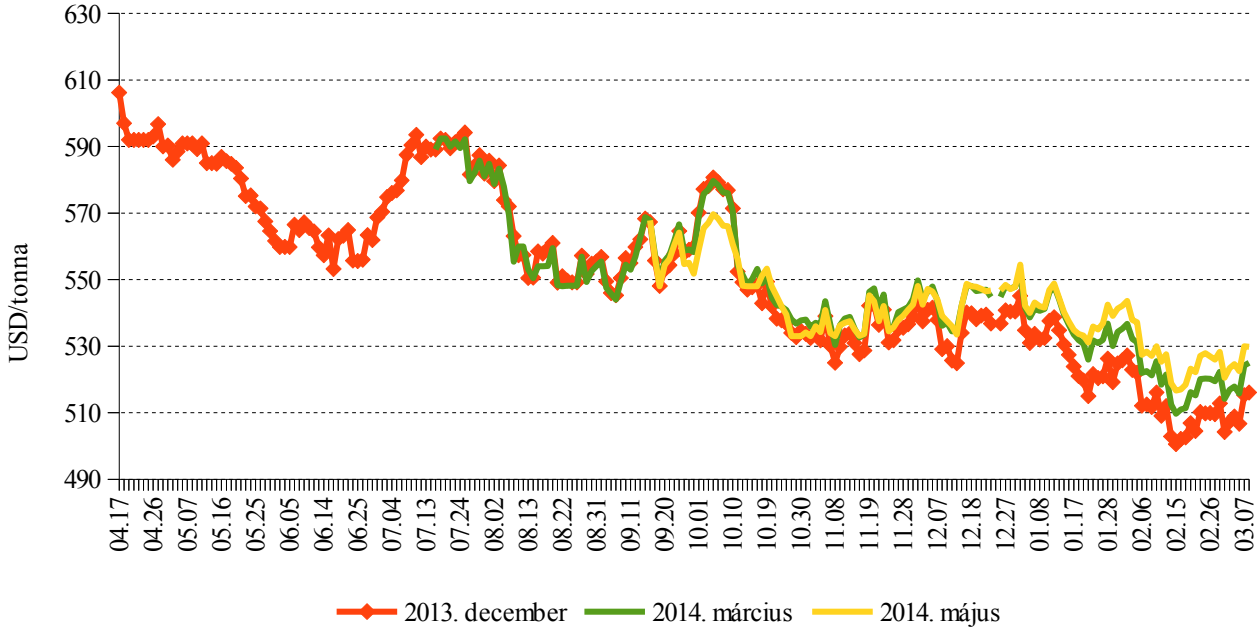
• Az Európai Bizottság 281/2013/EU végrehajtási rendelete szerint a kvótán felül termelt és a 2012/2013. gazdasági évben az Európai Unió piacára bocsátott maximum 150 ezer tonna fehércukor-egyenértékben kifejezett cukor és 8 ezer tonna izoglükóz szárazanyag mennyiségére a többletilleték összege tonnánként 172 euró 2013. március 25-től.

15. ábra: **A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén I.**

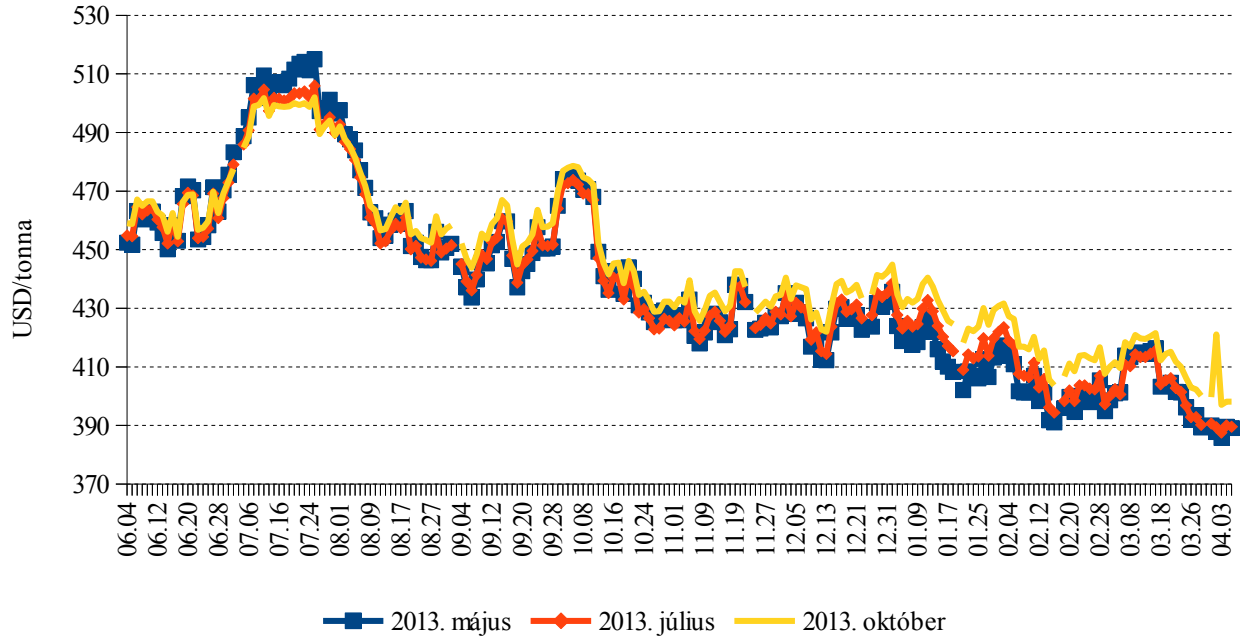
Forrás: London International Financial Futures and Options Exchange

16. ábra: **A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén II.**

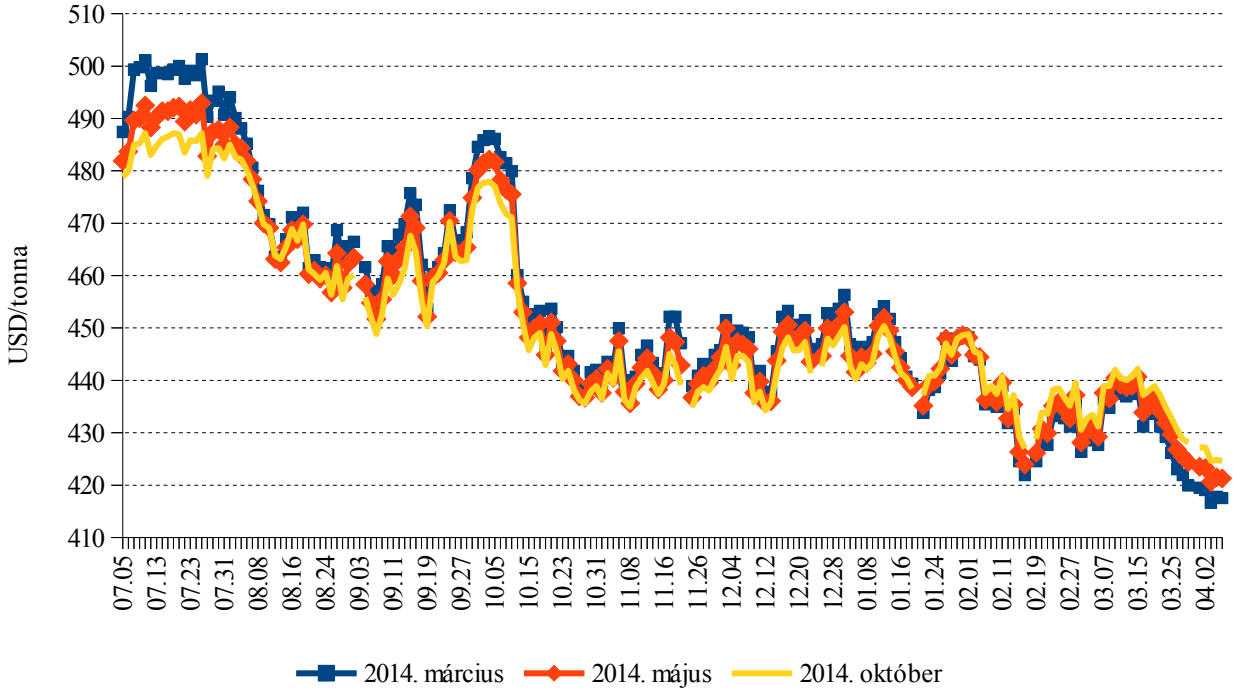
Forrás: London International Financial Futures and Options Exchange

17. ábra: **A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén I.**

Forrás: ICE

18. ábra: **A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén II.**

Forrás: ICE